

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2026. № 3.
ISSN 2307-2105

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.3.143>

УДК: 336.6:620.9(477)

Л. І. Бровко,

к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2577-0741>

С. І. Земелько,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-0188-6280>

ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

L. Brovko,

*PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance,
Dnipro State Agrarian and Economic University,*

S. Zemelko,

*Student of the first (bachelor's) level of higher education,
Dnipro State Agrarian and Economic University*

FINANCIAL SUSTAINABILITY OF UKRAINIAN ENTERPRISES IN THE CONTEXT OF ENERGY TRANSFORMATION

У статті аналізується вплив енергетичної кризи та енергетичного переходу на фінансову стійкість українського бізнесу в умовах війни. Масштабні відключення електроенергії стимулювали підприємства до прискореної адаптації, інвестицій у відновлювані джерела енергії (передусім сонячну) та створення автономних енергосистем.

Досліджено нерівномірну чутливість секторів: найбільш вразливими є енергоємні промислові та агропромислові підприємства, тоді як ІТ-сектор більш адаптивний. Виявлено, що більшість підприємств фінансують модернізацію власними внутрішніми ресурсами (65%), що вказує на обмежений доступ до зовнішнього капіталу.

Підкреслюється важливість державних програм підтримки, зокрема компенсації відсоткових ставок за кредитами на енергоефективні заходи. Запропоновано модель адаптації підприємств, що базується на тривіневому підході: технологічна автономізація, диверсифікація джерел фінансування через державні програми та перегляд операційної моделі.

The article explores the impact of the energy crisis and the energy transition in Ukraine on the financial resilience of businesses amidst full-scale war. The authors emphasize that large-scale power outages have stimulated enterprises toward accelerated evolution and the search for energy independence, transforming battery storage systems from a mere backup option into a profit-generating tool and a cornerstone for new business models. Solar renewable energy is identified as the primary driver of this transformation, aligning with the NECP goals for 2030.

A sensitivity analysis of various economic sectors to energy challenges was conducted. It was established that energy-intensive industrial and agro-industrial enterprises are the most vulnerable, while the IT sector and the service sphere demonstrate significantly lower dependence and higher adaptability. This necessitates differentiated approaches to sustainable development management.

Special attention is paid to the sources of financing for adaptation measures. It was revealed that the vast majority of enterprises (65%) finance the energy transition

using their own internal resources. The low share of loans, grants, and state support (collectively less than 30%) indicates limited access to external capital and the insufficient development of state incentive mechanisms, placing the primary financial burden on the businesses themselves.

Key instruments for enhancing resilience are examined: investments in backup power sources (generators, batteries), the installation of solar power plants and hybrid systems, equipment modernization, and the diversification of operational processes. The study highlights the crucial role of state support programs, particularly interest rate compensation for energy efficiency loans (via the Decarbonization and Energy Efficiency Transformation Fund), which help reduce the financial burden and stimulate investment in "green" technologies.

It is concluded that until 2030, the financial resilience of businesses will be determined by technological innovation, the diversification of funding sources, and the proactive integration of energy transformation into strategic plans. To strengthen the sector, systemic issues must be addressed: simplifying the regulatory framework, ensuring effective state incentives, and intensifying cooperation.

Ключові слова: *фінансова стійкість, внутрішнє фінансування, енергетична криза, державна підтримка, агропромисловий сектор.*

Keywords: *financial sustainability, domestic financing, energy crisis, state support, agro-industrial sector.*

Постановка проблеми. Енергетична криза, спричинена військовою агресією та руйнуванням енергетичної інфраструктури, у поєднанні з глобальним трендом на енергетичний перехід (перехід до відновлюваних джерел енергії та енергоефективності), створює безпрецедентні виклики для фінансової стійкості українського бізнесу. Проблема полягає у необхідності радикальної адаптації суб'єктів господарювання до умов нестабільного енергопостачання та зростаючих енергетичних ризиків. Існує істотна нерівномірність у чутливості різних секторів економіки (особливо між

енергоємними промисловими секторами та менш залежними секторами, наприклад, ІТ) до цих викликів. Це підсилюється критичною залежністю підприємств від внутрішніх джерел фінансування (понад 65%) для впровадження енергоефективних рішень, що обмежує швидкість та масштаб модернізації. Таким чином, існує науково-практична потреба у виявленні ефективних механізмів та інструментів забезпечення фінансової стійкості бізнесу в умовах системної енергетичної трансформації та нестабільності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Багато вчених досліджували проблему аналізу фінансової стійкості та зробили значний внесок у її вирішення. Серед них особливо заслуговують на увагу Слободян Н.Г., Русіна Ю.О., Полозук Ю.В. та інші. Таким чином розвивається категорія «фінансова стабільність» та формування базових інструментів її оцінки.

Вплив макроекономічних ризиків на формування фінансової стабільності та стратегії післякризового відновлення детально висвітлено у працях Халатур С. М. та Завадських Г. [8; 9]. Однак в умовах повномасштабної війни ці питання потребують додаткового вивчення. Наразі бракує чітких напрямків та рішень для покращення фінансової стійкості підприємств в умовах енергетичної кризи, тим самим покращуючи їх загальний фінансовий стан.

Метою цієї статті є комплексний аналіз та обґрунтування механізмів підвищення фінансової стійкості українських підприємств в умовах енергетичної кризи та прискореного енергетичного переходу, а також у розробці практичних рекомендацій для бізнесу та держави. Аналіз та узагальнення відповідної наукової літератури показують, що як теоретичні, так і розробки практичних рекомендацій щодо зміни фінансового потенціалу підприємств в умовах енергетичних загроз потребують удосконалення, що саме і є метою цієї роботи.

Виклад основного матеріалу. Енергетична криза стала новим викликом для українського суспільства і водночас перетворилася на серйозне випробування на витривалість. У 2022 році, під час першої хвилі масштабних відключень електроенергії, люди задумалися про освітлення своїх домівок.

Процес адаптації вітчизняного бізнесу до енергетичних дефіцитів пройшов трансформацію від стихійного реагування (залучення будь-яких доступних автономних джерел живлення у 2022 р.) до системного управління енергоспоживанням у 2023–2024 рр. [3,6]. Цей етап характеризується зниженням операційного хаосу та переходом до стратегічного планування витрат на енергоносії, що свідчить про інституціоналізацію енергетичної стійкості в структурі менеджменту підприємств. Сьогодні впровадження енергоефективних рішень та автономних систем стає умовою виживання та отримання конкурентних переваг на ринку [4].

Саме тоді бізнес в Україні вступив на еволюційний прискорений шлях, спричинений енергетичним переходом. Фінансова стійкість є однією з ключових умов виживання підприємства так як потрібно вміти планувати витрати на енергію, інвестувати у відновлювані джерела та оптимізувати споживання. Підприємство, яке впроваджує енергоефективні рішення та створює власну автономну систему, отримує дещо сильніші позиції на ринку – фактично, воно може розвиватися навіть у періоди невизначеності.

Війна стала додатковим стимулом у пошуках альтернативних енергетичних рішень – і ми бачимо, як швидко країна переходить від залежності до більш незалежного поводження з енергетичними ресурсами. Часті зміни тарифів, перебої електропостачання, військові ризики та глобальні кризи змушують бізнес шукати шляхи до енергетичної незалежності. Актуалізувався перехід від пасивного резервування енергії до активного управління системами накопичення (Energy Storage Systems) як інструменту генерації додаткової доданої вартості. Сучасні акумуляторні рішення трансформуються з допоміжних активів у повноцінну основу нових бізнес-моделей, що дозволяють підприємствам не лише нівелювати ризики відключень, а й оптимізувати витрати через участь у програмах регулювання навантаження мережі.

Особлива роль належить відновлюваній енергетиці. Згідно з Національним планом (NECP) до 2030 року, частка ВДЕ у кінцевому

споживанні має сягнути 27% (близько 10 ГВт потужностей), що є критичним для економічної безпеки [7].

Щоб чітко сформулювати, наскільки чутливі підприємства різних галузей економіки до зміни в постачанні енергії, спочатку потрібно визначити типи бізнесу, які є дуже чутливими до змін. Рівень залежності різних галузей від енергетичних ресурсів значно варіюється, як і рівень операційних ризиків. Дослідження показують, що рівень впливу відключень електроенергії суттєво різниться за галузями (Рис. 1). Найвищий рівень чутливості до перебоїв енергопостачання демонструє промисловий сектор та агропромисловий комплекс, де висока енергомісткість виробничих циклів створює критичні операційні ризики. Натомість сектор інформаційних технологій та телекомунікацій демонструє вищу адаптивність завдяки низькій питомій вазі енерговитрат у собівартості продукції та гнучкості бізнес-процесів.

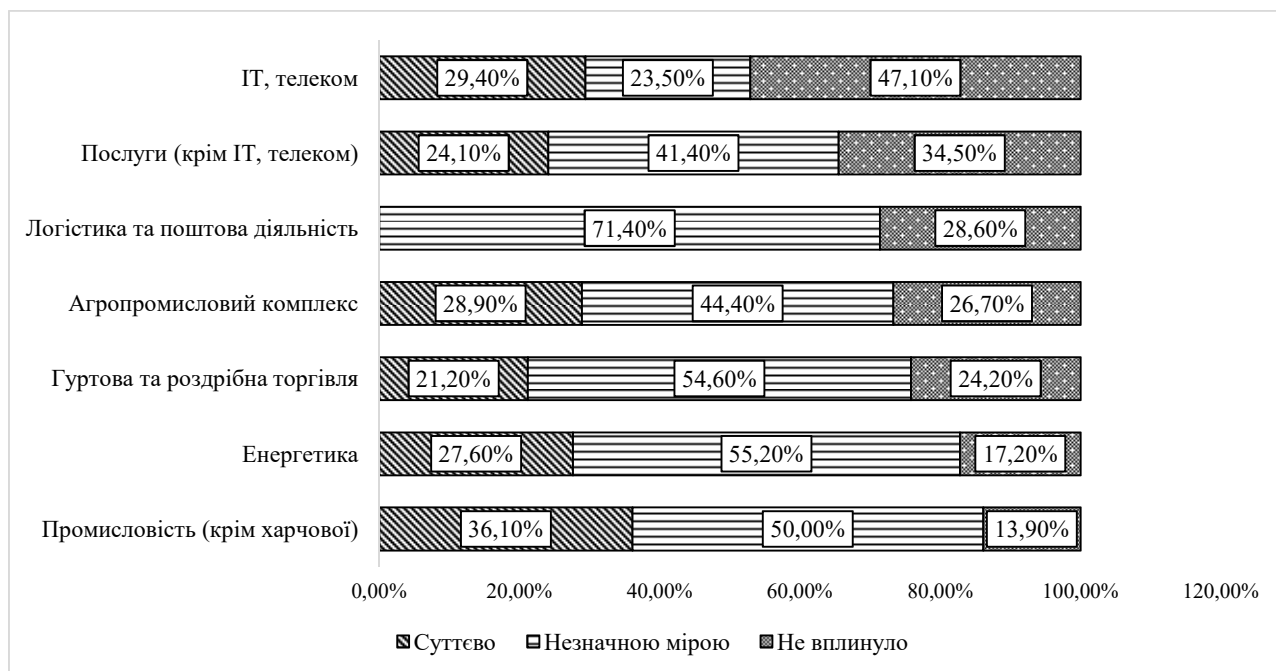

Рис. 1. Розподіл підприємств за рівнем впливу відключень електроенергії у ключових галузях економіки

Джерело: складено на основі [2]

Найбільш вразливими є промисловість та агросектор через високу енергомісткість процесів. Водночас сектор ІТ та послуг демонструє вищу

адаптивність через можливість дистанційної роботи та низьку енергозалежність бізнес-моделей [2]. 76% опитаних компаній підтверджують, що тривалі відключення прямо впливають на їхню операційну діяльність [1].

Енергетичний перехід створює фінансові ризики для різних секторів економіки вкрай нерівномірним чином. Це передбачає різні підходи до управління сталим розвитком. Високоенергетичні галузі повинні модернізувати своє обладнання, впроваджувати енергозберігаючі рішення та використовувати різні джерела енергії для зменшення залежності на ринку. Галузі з меншою енергозалежністю можуть більше зосередитися на стратегічному плануванні, оптимізації внутрішніх процесів та довгостроковому розвитку. Своєчасна адаптація підприємств до нових енергетичних умов стає ключовим фактором, який відіграватиме важливу роль у визначенні їхньої фінансової стійкості в майбутньому.

Питання джерел фінансування трансформації є ключовим (Рис. 2).

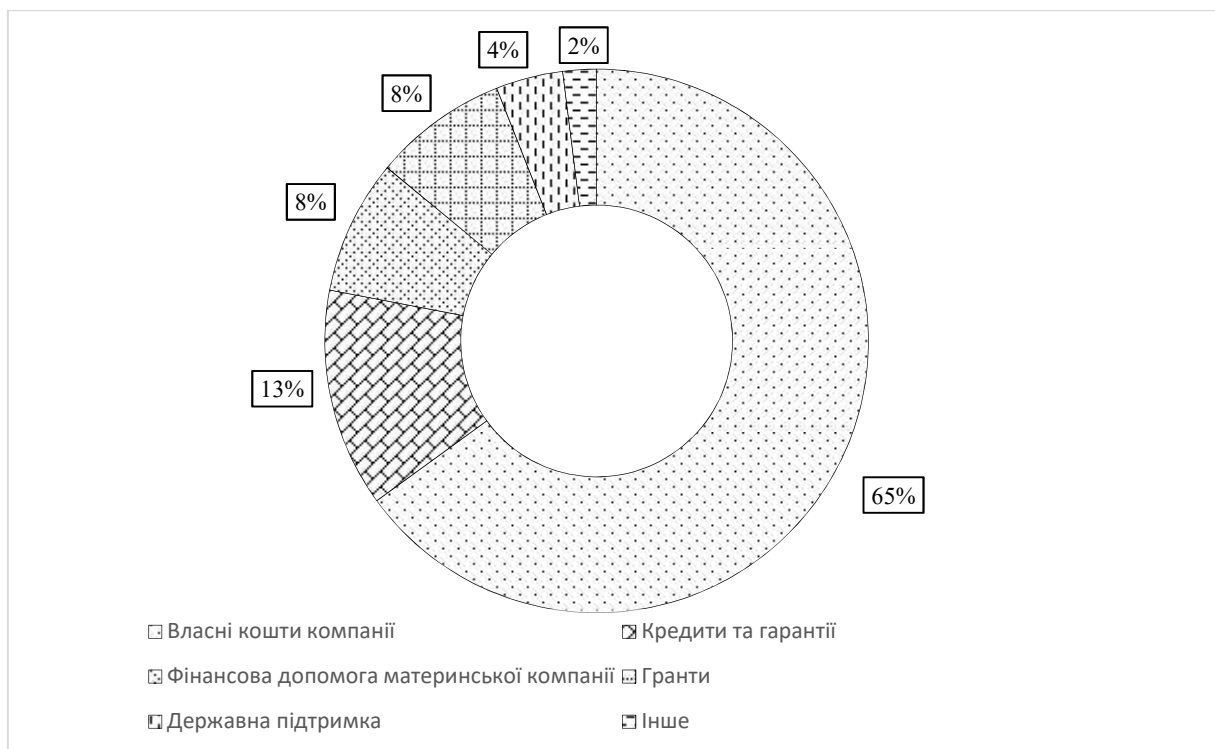

Рис. 2. Структурний аналіз джерел фінансування бізнес-трансформації

Джерело: складено на основі [2]

Наявність фінансових ресурсів дає змогу бізнесу або модернізувати технології, або підвищити ефективність та забезпечити певний рівень енергетичної незалежності. Які форми та види зараз є більш популярними та менш використовуваними? Ця діаграма показує фактичний розподіл між основними джерелами фінансування, що підтримують енергетичну трансформацію підприємств.

Аналіз структури фінансування енергетичної трансформації виявив домінування внутрішніх фінансових ресурсів (65%), що свідчить про високий рівень автономії, але водночас вказує на обмеженість доступу до зовнішнього капіталу. Низька частка банківського кредитування (13%) та державної підтримки (6%) підкреслює необхідність інтенсифікації механізмів фінансового стимулювання, таких як програми декарбонізації та часткова компенсація відсоткових ставок. Запропонований підхід дозволяє швидко впроваджувати необхідні технічні рішення, не чекаючи схвалення будь-якого банку чи зовнішнього партнера, що стає надзвичайно важливим в умовах нестабільної ситуації з енергопостачанням у країні. Однак така висока залежність від внутрішнього фінансування також свідчить про обмежений доступ до зовнішніх джерел(а) фінансування, які в іншому випадку могли б значно пришвидшити модернізацію [2].

Досить невелика частка позик та гарантій (13%), грантів (8%) та державної підтримки (6%) свідчить про те, що механізми, які повинні стимулювати бізнес до енергозбереження та підвищення його сталості, ще не повністю сформувалися. Таким чином, фінансовий тягар лягає на підприємства, які здебільшого створюють внутрішні резерви самостійно шляхом примусового контролю витрат.

З точки зору забезпечення фінансової стійкості в умовах регулярних або довгострокових перебоїв з електропостачанням, підприємства підтримують кілька ключових інструментів.

Інвестиції в резервні джерела живлення – дизельні та бензинові генератори, акумуляторні станції, мікромережі. Це дозволяє уникнути простоїв виробництва та забезпечує стабільність доходів.

Встановлення сонячних електростанцій та гібридних систем – зменшення залежності від центральної мережі та забезпечення передбачуваності витрат на електроенергію.

Модернізація та оптимізація споживання енергії за рахунок модернізації обладнання зменшує загальне бюджетне навантаження в кризові часи. Диверсифікація операційних процесів дозволяє підтримувати робочі фінансові резерви для покриття збитків, спричинених зупинкою виробництва, та інвестувати в заходи щодо швидкого відновлення.

Формування фінансових резервів для покриття збитків, спричинених зупинками, призводить до гнучкого графіку роботи, оскільки дистанційне управління за допомогою ІТ-рішень автоматично реєструє транспортування та виробництво.

Частка тимчасової роботи з дому забезпечується завдяки оперативній реакції з мінімальним залученням фінансування, оскільки дистанційне управління за допомогою ІТ-рішень, автоматичної логістики та продукту, є можливим.

Отже, в умовах змін в енергетиці та частих відключень електроенергії бізнес переважно залежить від власних фінансових ресурсів та інвестицій у технічне переоснащення. Такий режим забезпечує швидке реагування на виклики, але водночас підкреслює необхідність ширшого доступу до зовнішнього фінансування. Підприємства могли б підвищити стійкість, якби мали диверсифіковані джерела капіталу, що дозволило б їм впевненіше справлятися з енергетичними ризиками в довгостроковій перспективі.

Гарним прикладом є програма, яку реалізує Державне агентство з енергоефективності України разом з УКБ «Укргазбанк» та «Сенс Банком». Зазначена програма передбачає часткову компенсацію процентних ставок за кредитами, спрямованими на енергоефективні заходи [7]. Це в рамках

Державного фонду декарбонізації та енергоефективної трансформації України, де підприємства можуть легко отримати фінансові інструменти для модернізації за цією запропонованою програмою.

Цей механізм спрямований на підтримку підприємців та організацій, які прагнуть зменшити свої витрати на енергоносії та впровадити заходи енергоефективності. Учасниками можуть бути: фізичні особи-підприємці, юридичні особи з кінцевими бенефіціарами в Україні, а також державні та комунальні підприємства.

Кредитні ліміти різняться залежно від категорії позичальника. Для фізичних осіб-підприємців це до 5 млн. гривень; для приватних компаній – до 60 млн. гривень; а для підприємств, що здійснюють послуги з тепlopостачання або водопостачання, – до 90 млн. гривень. Для суб'єктів господарювання, що здійснюють енергетичну сервісну діяльність (включаючи фізичних осіб-підприємців), максимальний розмір фінансування встановлено на рівні 20 млн. гривень.

Фінансування може бути надано для проектів, спрямованих на підвищення енергоефективності виробничих процесів або надання послуг, модернізацію систем тепло- та водопостачання, впровадження відновлюваних джерел енергії та технологій, що дозволяють використовувати альтернативні види палива, а також реалізацію проектів енергосервісу.

Термін кредиту може тривати до 10 років, а номінальна ставка за кредитом сягає 21% річних. Завдяки державній компенсації частини відсотків фактична вартість кредиту для позичальника знижується: до 12% річних для більшості проектів та до 14%, якщо компанія використовує обладнання українського виробництва.

Держава щомісяця виплачує банку відсоткову компенсацію. Потім банк протягом трьох днів перераховує цю суму підприємству, яку надають безпосередньо банки-учасники програми, за умови відсутності порушень підприємств щодо умов та правил реалізації програм. Ще одним важливим аспектом є те, що вона має бути дозволена лише за цільовим призначенням, що

забезпечує не лише інвестування в проекти енергоефективності, але й максимізацію завдяки правильному цільовому визначенню/формулюванню.

Такі схеми та фінансові продукти допомагають підвищити фінансову стійкість підприємств. Компанії здатні постійно адаптуватися до змін в енергетичному середовищі, інвестувати в нові рішення та реагувати на зміни тарифів або відключення електроенергії з більшою гнучкістю після впровадження таких програм. Саме тому сьогодні фінансова стійкість у період енергетичної загрози стає ризиком, який компанії повинні враховувати в багатьох секторах для свого існування та зростання, оскільки вони тепер стикаються зі значно більшою кількістю ризиків – від нестабільних графіків постачання електроенергії до стрибків цін на обмежених шляхах доступу до стабільних джерел енергії. Інвестиції в технології, що дозволяють економити або виробляти власну енергію, є однією з ключових областей. Сонячні панелі, акумулятори, гібриди або локальні мікромережі – все це можна розглянути тут. Завдяки таким рішенням компанії можуть зменшити свою залежність від централізованої електромережі та підтримувати стабілізацію своїх витрат на енергію, а також уникати зупинок виробництва під час аварійних або планових відключень. Крім того, сучасні енергоефективні технології допомагають значно знизити внутрішні витрати, що особливо важливо в періоди економічної турбулентності або зростання цін на енергоносії [6].

Тим часом, енергетичний перехід змушує підприємства переглянути свою діяльність та диверсифікувати потоки доходів. Фірми переглядають бізнес-моделі, переходять на автоматизовані системи управління, впроваджують цифрові рішення для дистанційного керування процесами, змінюють графіки роботи та коригують логістику. Ця трансформація підвищує ефективність, зменшує залежність від зовнішніх факторів та робить підприємства більш стійкими до раптових перебоїв. У цьому випадку фінансова стабільність безпосередньо залежить від того, скільки бізнес готовий інвестувати в технології, створювати резерви та планувати свою діяльність з урахуванням можливих кризових подій [8].

Ще один важливий аспект полягає у розробці фінансових інструментів та державних програм підтримки, щоб допомогти компаніям адаптуватися до змін в енергетичній сфері. Гранти, пільгові кредити, державна компенсація процентних ставок за банківськими кредитами та інші стимули дозволять підприємствам реалізовувати проекти з енергоефективності, не створюючи для них важкого фінансового тягаря. Це робить інвестиції в «зелені» технології привабливими, водночас допомагаючи стабілізувати витрати на енергоносії. Україна вже розпочала впровадження програм підтримки бізнесу в галузі енергоефективності, які включають механізми надання пільгового кредитування, а також компенсацію процентних ставок за інвестиції в сучасні енергозберігаючі рішення. Такі інструменти сприяють автономії компаній, створюючи сприятливі умови, що дозволяють фірмам швидко впроваджувати необхідні технічні зміни, одночасно зменшуючи вплив енергетичних ризиків на фінансову діяльність [9].

Тим часом бізнес стикається з низкою системних викликів. Розвиток та впровадження енергоефективності та відновлюваних джерел енергії вимагають значних початкових інвестицій, тоді як їхні економічні ефекти реалізуються в довгостроковій перспективі, що вимагає від підприємств мати стратегічні плани з довгостроковим баченням. Це більш виражено серед малих та середніх підприємств, які ледве накопичують капітал та залучають інвестиційні кошти. Існує небезпека розвитку, що підкреслює зниження конкурентоспроможності. Регуляторна нестабільність, що супроводжується висхідними та низхідними економічними тенденціями, а також зовнішніми потрясіннями, залишаються додатковими бар'єрами, які можуть завдати фінансової шкоди навіть тим підприємствам, які сміливо інвестують у «зелені» технології [5].

До 2030 року технологічні інновації, технологічна оптимізація та технологічні резерви значною мірою визначатимуть перспективи фінансової стійкості підприємств. Більша стійкість енергопостачання означає нижчі операційні витрати для підприємств, які систематично впроваджують енергоефективні рішення; результати фінансової стабільності є більш

гарантованими. Іншим важливим фактором є готовність підприємств диверсифікувати джерела доходів та інвестицій, що робить їх стійкими до зовнішніх ризиків та додає додаткових конкурентних переваг. У довгостроковій перспективі компанії, які адекватно реагують на можливості трансформаційного розвитку, зможуть не лише мінімізувати ризики, але й зміцнити ринкові позиції навіть в умовах підвищеної енергетичної нестабільності, забезпечать міцний фінансовий стан.

Висновки. Енергетична криза довела, що фінансова стійкість є передумовою виживання. Підприємства, що інвестують в автономність та відновлювані джерела енергії, мінімізують ризики та знижують витрати в довгостроковій перспективі. Необхідне вдосконалення державних механізмів підтримки для розширення доступу бізнесу до зовнішнього фінансування.

Фінансова стійкість в умовах енергетичної трансформації визначається не лише обсягом власних резервів, а й здатністю підприємства інтегрувати відновлювані джерела енергії у власну інфраструктуру, що мінімізує залежність від волатильності тарифів централізованих мереж

Чутливість різних секторів до енергетичних викликів здебільшого зумовлена характером їх діяльності. Агропромисловий та інші енергоємні сектори потребують більш активної модернізації та диверсифікації джерел енергії.

Державні ініціативи, зокрема програми компенсації процентних ставок за кредитами на енергоефективні проекти, відіграють вирішальну роль у формуванні фінансової стійкості підприємств. Такі ініціативи стимулюють інвестиції в «зелені» технології, одночасно знижуючи фінансове навантаження на підприємства та стабілізуючи витрати на енергоносії на підприємствах. До 2030 року суб'єкти господарювання повинні будуть впроваджувати технологічні інновації в межах своїх резервів та диверсифікувати джерела фінансування, а також ефективно адаптуватися до змін в енергетичному середовищі. Підприємства повинні інтегрувати трансформацію електроенергетики у стратегічні плани, щоб мінімізувати ризики, отримуючи

конкурентні переваги шляхом забезпечення міцного фінансового стану навіть за несприятливих умов. Головним фактором має бути тверда віра в те, що Україна може створити нові стійкі ефективні сучасні енергетичні рішення навіть у скрутні часи.

Література

1. 76% of companies reported that lasting power outages affect their operations – new survey by Deloitte Ukraine and American Chamber of Commerce in Ukraine : [Електронний ресурс]. Deloitte Ukraine ; American Chamber of Commerce in Ukraine. 2024. 19 вересня. Режим доступу: <https://www.deloitte.com/ua/uk/about/press-room/deloitte-acc-winter-resilience-strategy.html>.
2. Як бізнес в Україні тримає світло: основні факти із дослідження «Енергетичний перехід» : [Електронний ресурс]. IT Ukraine Association. Режим доступу: <https://itukraine.org.ua/yak-biznes-v-ukrayini-trimaye-svitlo-osnovni-fakti-iz-doslidzhennya-energetichnij-perehid/>.
3. Гончаренко К. Наслідки відключення електроенергії для бізнесу: план дій для зменшення ризиків та втрат : [Електронний ресурс]. Budni.ua. Robota.ua. 2024. 23 липня. Режим доступу: <https://budni.robota.ua/hr/naslidki-vidklyuchennya-elektroenergiyi-dlya-biznesu-plan-diy-dlya-zmenshennya-rizikiv-ta-vtrat/>.
4. Бізнес у новій енергетичній реальності: як відновлювана енергія змінює корпоративні моделі : [Електронний ресурс]. Європейська Бізнес Асоціація. Режим доступу: <https://eba.com.ua/biznes-u-novij-energetychnij-realnosti-yak-vidnovlyuvana-energiya-zminyuuye-korporatyvni-modeli/>.
5. Корф Є. Проблеми та розвиток зеленої енергетики: між викликами та можливостями : [Електронний ресурс]. The Page. 2025. 18 квітня. Режим доступу: <https://thepage.ua/ua/experts/problemi-ta-rozvitok-zelenoyi-energetiki-mizh-viklikami-ta-mozhливostyami-the-page>.

6. Литвиненков В. Чому знову говорять про блекаути. Економічна правда. 2025. Режим доступу: <https://epravda.com.ua/energetika/chomu-znovu-govoryat-pro-blekauti-812137/>.

7. ЄЗК: фінансування сталої економіки : [Електронний ресурс]. Українська Енергетика. Режим доступу: <https://ua-energy.org/uk/posts/yez-k-finansuvannia-staloi-ekonomiky>.

8. Халатур С. М., Масюк Ю. В., Світлик І. М. Вплив макроекономічних ризиків на процедуру критеріального формування фінансової стійкості підприємства. Бізнес-навігатор. 2024. Вип. 4(77). С. 9–13. URL: <https://dspace.dsau.dp.ua/handle/123456789/12144>.

9. Financial Stability during the Post-crisis Period: Strategies for Recovery and Support of Economic Development / H. Zavadskykh et al. Economic Affairs. 2024. Vol. 69 (Special Issue). P. 251–260. URL: <https://ndpublisher.in/admin/issues/EAv69n1z.pdf>.

References

1. Deloitte Ukraine; American Chamber of Commerce in Ukraine (2024), “76% of companies reported that lasting power outages affect their operations – new survey by Deloitte Ukraine and American Chamber of Commerce in Ukraine”, Available at: <https://www.deloitte.com/ua/uk/about/press-room/deloitte-acc-winter-resilience-strategy.html> (Accessed: 12 December 2025).

2. IT Ukraine Association (2025), “How business in Ukraine keeps the light on: key facts from the “Energy Transition” study”, Available at: <https://itukraine.org.ua/yak-biznes-v-ukrayini-trimaye-svitlo-osnovni-fakti-iz-doslidzhennya-energetichnij-perehid/> (Accessed: 3 December 2025).

3. Honcharenko, K. (2024), “Consequences of power outages for business: an action plan to reduce risks and losses”, *Budni.ua / Robota.ua*, 23 July. Available at: <https://budni.robota.ua/hr/naslidki-vidklyuchennya-elektroenergiyi-dlya-biznesu-plan-diy-dlya-zmenschennya-rizikiv-ta-vtrat/> (Accessed: 5 December 2025).

4. European Business Association (2025), “Business in the new energy reality: how renewable energy is changing corporate models”, Available at: <https://eba.com.ua/biznes-u-novij-energetychnij-realnosti-yak-vidnovlyuvana-energiya-zminyuye-korporatyvni-modeli/> (Accessed: 10 December 2025).
5. Korf, Ye. (2025), “Problems and development of green energy: between challenges and opportunities”, *The Page*, 18 April. Available at: <https://thepage.ua/ua/experts/problemi-ta-rozvitok-zelenoyi-energetiki-mizh-viklikami-ta-mozhlivostyami-the-page> (Accessed: 4 December 2025).
6. Lytvynenkov, V. (2025), “Why they are talking about blackouts again”, *Ekonomichna Pravda*, Available at: <https://epravda.com.ua/energetika/chomu-znovu-govoryat-pro-blekauti-812137/> (Accessed: 3 December 2025).
7. Ukrainian Energy (2021), “EGD: financing a sustainable economy”, Available at: <https://ua-energy.org/uk/posts/yezk-finansuvannia-staloi-ekonomiky> (Accessed: 4 December 2025).
8. Khalatur, S. M., Masiuk, Yu. V. and Svitlyk, I. M. (2024), “Impact of macroeconomic risks on the procedure of criteria-based formation of financial stability of the enterprise”, *Biznes-navihator*, vol. 4(77), pp. 9–13, Available at: <https://dspace.dsau.dp.ua/handle/123456789/12144> (Accessed: 3 December 2025).
9. Zavadskykh, H., Fradynskyi, O., Puhalskyi, V., Didukhovych, A. and Popliuiko, Y. (2024), “Financial Stability during the Post-crisis Period: Strategies for Recovery and Support of Economic Development”, *Economic Affairs*, vol. 69(Special Issue), pp. 251–260. doi: 10.46852/0424-2513.2024.1.

Отримано редакцією журналу / Received: 04.03.26

Прорецензовано / Revised: 13.03.26

Схвалено до друку / Accepted: 20.03.26